

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO OBRT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri prijavi v uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—. Ljubljana, 6. junija 1922. — Plača in tož se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 6. junija 1922.

ŠTEV. 67.

List stane od 1. marca 1922:

zeloletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Zopetni zastoj pošt.-carinskih paketov.

(K. P.)

Neposredna posledica najnovejše odredbe finančnega ministrstva glede uvoznih formalitet je kupičenje poštno-carinskega blaga pri ocarinjalnih uradih.

Osobito trgovstvu so se napravile težkoče pri ocarinjenju; in ovire, ki smo jih bili vajeni pri uvozu potom železničnih tovorov, pojavijo se naenkrat pri paketni pošti. Mesto paketa ali obvestila o paketu, dobi naslovnik od ocarinjalne pošte poziv, da predloži potrebno uvozno dovoljenje od odbora narodne banke. — Mogoče, da strokovni referent pri ureditvi te odredbe sploh ni mislil na pošto, gotovo pa ne na posledice, ki izvirajo iz poslednega izvajanja te ves promet ovirajoče odredbe.

Naše ocarinjalne pošte so pri hvalevredni vnemi in polnem razumevanju za službo opravljale ocarinjenje zadnji čas že precej brez zamudno, danes pa so njena skladišča zopet prenapolnjena, carinsko poslovanje je skoraj prekinjeno, ali vsaj jako omejeno.

Škodo trpimo trgovci, obrtniki, sploh naročniki, oziroma naslovniki inozemskih paketov, škodo trpi pa brezdvomno tudi poštna uprava, ki po nepotrebnem hrani pod lastno odgovornostjo velike količine blaga ter jamči za visoke vrednosti, včasih celo pod precej neugodnimi varnostnimi okoliščinami.

Ne bomo se spuščali v nadaljno kritiko oblastvenih ukrepov, ki povzročajo grajane ovire, edini smoter jim mora biti vsekakor, da se povišajo prejemki iz raznih vlog in prošenj, katere je treba vse kolekovati.

Ne zamerite nam gospodje okrog zelene mize, če si usojamo v tej zadevi kot neposredno prizadete stranke tudi izraziti naše nestrokovno mnenje, kako bi se dalo doseči isti uspeh, brez zamude in škode, osobito pa brez birokratičnih formalitet, ki se zaenkrat pač ne strinjajo z modernim obratom.

Paketi, ki pridejo na ocarinjalno pošto, in za katere treba uvoznega odobrenja, se obvestijo naslovnikom z izvirno spremnico, katere se jim po pošti s primerno opazko dostavi.

Naslovnik izposluje s to spremnico pri odboru narodne banke uvozno odobrenje, ki se zabeleži na obratni strani odrezka te spremnice.

Naslovnik vrne spremnico carinjalni pošti, kot uradno pošiljko in stvar je formalno rešena, carinjenje se lahko izvrši. — Kolekovina pa se prilepi na spremnico in vse je v najlepšem redu.

Spremnica je uradni dokaz izvora, priključena carinska napoved vsebuje potrebne podatke za količino, kakovost in vrednost blaga, sploh vse, kar utegne oblasti v tej zadevi zanimati.

Poseben račun za poslano blago je popolnoma nepotreben, ter tudi ne utegne vselej odgovarjati istini, sploh se tem listinam ne more priznati v vsakem slučaju uraden značaj.

To postopanje se odlikuje napram sedanjim običajem z večjo priprostostjo; doseže se isti učinek, naslovniku se prihrani pota in delo, poslovanje se pospeši, blago se brez posebnih zamud odpravi iz carinarn.

Poštna uprava bi gotovo ne imela razloga se našemu predlogu upirati, bila bi samo stvar merodajnih činiteljev zadevo razmotrivati, ter, če jim je res na dobrobitju prizadehtih slojev kaj ležeče, resnih ovir tudi ne bodo našli, da se v smislu našega načrta nastale težkoče omilijo.

Vsiljuje se nam namreč mnenje, da odočilna oblast v zadevah novih uvoznih odredb, ni delala nikake razlike med železno-tovorniškem in paketno-poštnim ocarinjenjem.

Poštni zavod pa uživa, vsaj v vseh kulturnih državah, v mednarodnem prometu vedno prednost izjemnega poslovanja, ocarinjenje in uvozne formalitete se vršijo po posebnih predpisih in v obče precej enakih pravilih, ki so tudi pri nas v veljavi. — Po razločnem besedilu tega pravilnika naj se potom pošte uvoženo blago tekom 24 ur ocarini.

Če interes države neobhodno zahteva uvozna odobrenja, se morajo poštним pošiljkam vsaj priznati v tem pogledu ugodnosti, ki povzročene zamude do skrajnosti omejijo, sicer je tudi naloga poštnega zavoda v tej stroki popolnoma iluzorična.

Občni zbor gremija v Mariboru.

(Dalje.)

Omeniti je še, da se je vršil lanski občni zbor Zveze gremijev in pa II. vseslovenski trgovski shod v Mariboru, katerega priprave je vodil gremij in je v vsakem oziru lepo uspel. Nameravani izlet v Falo je moral takrat žalibog vsled slabega vremena odpasti, zato je pa napravilo trgovstvo Ljubljane in iz Kranjske skupno z našimi trgovci dne 10. junija skupni izlet v Falo in Ruše.

Uradni dnevi Trgovsko-obrtniške zbornice se vrše v Mariboru redno vsako sredo dopoldan in se priporoča, da se članstvo te ugodnosti v polni meri poslužuje in si prihrani ogromne potovalne stroške v Ljubljano.

Cenjeni gg. zborovalci! Pod mojim vodstvom so potekla 3 leta, odkar je bil izvoljen odbor gremija in si navzel dolžnost, delovati do sedaj v prid svojih članov. Povdariti moram, da sem si s tem prvim vodstvom predsedstva nadal zelo težavni posel, kakršnega ni doživel trgovski gremij doslej in ga tudi ne bode doživel poslej. Reči moram, da je imel ravno naš gremij na skrajni severni meji v vsakem oziru veliko hujše in težavnejše stališče, kakor vsi drugi nam sorodni oziroma brat-ski gremiji v državi. Ni bilo dovolj, da sem moral prevzeti kot predsednik naloge, koje so čakale in zadevale našo strokovno organizacijo od slučaja do slučaja od strani uradov in od strani nepoklicanih elementov,

koji so se hoteli z vso silo vrniti v trgovski stan in izpodriniti legalno in legitimno trgovino, temveč je imel naš odbor še velike težkoče z mnogimi novimi naredbami. Kakor je gotovo vsem članom znano, je imelo trgovstvo zadnja leta v vsakem oziru velikanske težkoče na vseh koncih in krajih, povdariti pa moram, da je imel s trgovstvom vred prestajati najhujše boje ravno trgovski gremij, kamor se je vse to stekalo.

Naša glavna borba je seveda veljala v prvi vrsti proti raznim novim uredbam, katere so izdajali naši gg. ministri, ki so bili gotovo vsem drugim slojem bolj naklonjeni in prijazni, kot ravno proti nam trgovcem in drugim pridobitnim slojem. Dobili smo tudi med tem časom naredbe, koje so bile morda primerne za kakke druge države nikakor pa za nas, ki se nahajamo šele v povojih. Ako bi imeli mi v našem ministrstvu zastopstvo — ali pa sploh poslance — koji imajo le malo pojma v pravih gospodarskih vprašanjih in o bodočnosti naše države le nekaj smisla, potem gospoda moja, bi imela danes naša trgovina, obrt in industrija popolnoma drugo stališče in gotovo ne v škodo državi, kajti že naša valuta bi stala na čisto drugi stopnji, kot de fakto danes stoji, kar je predpogoj vsemu drugemu blagostanju. Povdariti pa moram, da smo v tem oziru tudi sami mnogo zakrivil, to pa zato, ker se nismo dovolj zavedali svojih dolžnosti v organizaciji.

Cenjeni zborovalci! Gotovo Vam je še v spominu, koliko smo se imeli boriti proti lanski naredbi zaradi verižniških uradov. Ti uradi zasledovali so ja vsako še tako realno in legitimno trgovino, isto šikanirali in ovirali v svojem poslovanju, kjer so le mogli in naše trgovce občutno kaznovali in reči moram, vse to po krivici. Gremij kot tak je imel v tem oziru mnogo dela in posla, konstatiram pa, da se je po dolgem času in boju vendarle dosegel uspeh in se je ta verižniški urad vendarle ukinil. Da pa naš trgovec ne bi imel preveč dobrega, udobnega in mirnega življenja, prišla je obenem takoj tudi nova naredba, koja se glasi, da je treba za leto 1919 plačati vojni davek. Treba je torej bilo od strani naših trgovcev plačati neizmerne davke, koji denar so imeli deloma investiran v razširjenju svojih podjetij itd., največkrat pa toliko sploh zaslužili niso in jim je bilo tem težavnejše plačevati take ogromne in nepredvidene davke.

Gremij je torej tudi v tem oziru imel mnogo posla, da štiti svoje članstvo in moram povdariti, da se je marsikomu vendar posrečilo doseči omiljenje predpisanega vojn. davka.

V tem času doživljali smo pa tudi od dne do dne hujše povišanje cen na blagu, to pa morda ne po krivdi trgovcev, ampak vsled usode razmer. Vsled splošnega zvišanja draginje so se pa oglašali med letom zopet naši vestni sodravniki, to so trgovski nastavljenici, ter so zahtevali svoj povišek. Trgovski gremij je tudi v tem oziru storil svojo dolžnost, posebno pa, ker nikakor ni pripustil, da bi se ta kočljiva razprava vršila javno, je posredoval po svoji moči naravnost pri šefih. Če pa uspeh ni bil tak, kot je želel gremij, in odbor nastavljenec, je to pripisovati edi-

nole dejstvu oziroma kaprici pomočniškega odbora, ker niso hoteli ustreči zahtevi gremija in mu javiti imena tvrdk, ki svoje nastavljenice preslabo plačujejo in pa imena onih nastavljenec, ki so s svojo plačo še vedno nezadovoljni.

V preteklem letu imel je gremij skupno z obrtniki in sploh z vsemi pridobitnimi sloji izvajati tudi volitve v dohodninsko davčno komisijo. Ta volitev je imela za nas tem več pomena, ker že več let sem ni bilo takega odbora, ki bi ocenil dohodke posameznih obrtnikov. Potrditi moram, da so iz tega vzroka bili marsikateri — pa ne morda po krivdi davčnih uradnikov, — krivično obdavčeni. Gremij tudi te zadeve ni pustil iz vida, ter postavil skupno z drugimi pridobitnimi skupinami svoje kandidate, ki so pri volitvah tudi častno zmagali. Isto storiti bode naša dolžnost pri sedanjih volitvah v pridobninske komisije, ki se vrše prihodnjo nedeljo, dne 28. t. m.

(Dalje prih.)

Dr. Ciril Pfeifer:

Mlinarji, obseg obrt. pravice.

Na vprašanji 1. če so mlinarji upravičeni trgovati z mlevskimi izdelki in deželnimi pridelki in 2. če smejo mlinarji v sedanjih razmerah peči bel kruh, ker je ta na kmetih že tudi običajen, je izdal oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani pod štev. 9489 od 3. decembra 1920 odnosno pod štev. 3409 od 31. maja 1922 naslednji rešitvi:

K 1.

Imetniki obrtnega lista za mlinarski obrt so na podlagi te svoje obrtne pravice upravičeni trgovati z mlevskimi izdelki, ne glede na to, ali so to njih lastni izdelki ali ne. — Niso pa upravičeni trgovati z nezmetim zrnjem in ostalimi deželnimi pridelki.

Prej omenjena pravica trgovine z mlevskimi izdelki je po § 37/3 obrtnega reda vsebovana v mlinarski obrtni pravici.

K 2.

§ 1., točka 45 obrtnega reda (zakona z dne 5. februarja 1907, drž. zak. št. 26) izvzema iz rokodelskega pekovskega obrta peko črnega kruha, ki jo izvršujejo mlinarji po dose-danji navadi v deželi kot postranski obrt s pomočjo domačih ali posebnega pomožnega osobja.

Ta določba ima svojo zgodovinsko podlago. V prejšnjem času je bilo mletje žita zvezano s predelavo moke v kruh. Z napredujočim specializiranjem obrtov postala je peka belega kruha poseben obrt, medtem, ko je peka črnega kruha ostala še mlinarjem, katerim je bila ta pravica izrecno priznana z ukazom pisarne od 16. marca 1808, dalje z dekretoma dvorne pisarne od 30. julija 1818 in od 27. avgusta 1818. Na tem nista izpremenila ničesar ne obrtni red iz leta 1859, ne njegova novela od leta 1883. Leta 1884 je bila izdana posebna ministrska naredba (od 14. oktobra 1884 drž. zak. št. 166), glasom katere so mlinarji po dose-danjem deželnem običaju upravičeni izvrševati peko črnega kruha kot

postranski obrt s pomočjo domačih ali lastnega pomožnega osebja. To določilo je bilo dobesedno prevzeto v novi obrtni red.

Vsa določila, prejšnja in sedanja, omenjajo izrecno črni kruh in se morajo v varstvo rokodelskega pekovskega obrta in z ozirom na to, da vsebujejo izjemo, strogo tolmačiti. Ukaz dvorne pisarne od 16. maja 1808 omenja izrecno ržen kruh. Pasus »po dosedanji navadi v deželi« se nanaša tako na izvrševanje peke, kakor na pojem »črni kruh«. Vsekakor je pod »dosedanjo navado« razumeti staro, več generacij preživel navado in se pojem »črni kruh« ne sme s sedanjo večjo razvjenostjo ljudi poljubno širiti, tako, da bi se vedno bolj bližal pojmu »beli kruh« in, da bi n. pr. le še kruh iz pšenične moke štev. 00, 0 in mogoče še štev. 1 veljal za beli kruh. Na tem stališču je stala tudi dosedanja praksa, ki je ponekod pač pripuščala pridelek male množine pšenične moke ($\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$) ali celo od te le one, ki se ne rabi za kuho in belo pecivo (štev. 4), rženi moki, če je bila to krajevna navada, dočim je drugje pravico peči takozvani mešan kruh pridržala pekoma.

Z ozirom na rečeno se zgornje vprašanje zanika.

Peči bel kruh so upravičeni le oni mlinarji, ki imajo obrtno pravico za izvrševanje rokodelskega pekovskega obrta, dalje oni, ki so izvrševali pekovski obrt v dobi neomejene obrtne svobode (od 20. decembra 1859 do 15. marca 1883) in, ki ga izvršujejo še sedaj na podlagi starega obrtnega lista, in slednjič oni, ki izvršujejo pekovski obrt na tovarniški način.

Ob tej priliki se opozarja še na sledeče:

Vprašanje, ali se izvršuje peka črnega kruha v okviru izjemnega določila obrtnega reda, je treba rešiti v vsakem posameznem slučaju na podlagi dejanskega položaja. Z ozirom na to, da velja ta posel za postransko obrt, vsled česar se ne more strožje presojati kakor postranski obrt kmetijstva in gozdarstva in, da se mlinarjem soglasno priznava pravica v zmislu § 37/3 obrtnega reda prodajati tudi moko, ki ni bila zmleta v lastnem mlinu, se mora smatrati, da so mlinarji upravičeni peči črni kruh ne le iz moke lastnega mletja, temveč tudi iz v ta namen kupljene moke, pri čemur pa se mora rabi po večini lastno zmleta moka. Prostor, v katerem se peče kruh, mora biti v mlinu ali v njegovi bližini, da se ne izgubi značaj enotnega podjetja. Pod »posebnim ali lastnim pomožnim osebjem«, ki se more poleg domačih uporabiti pri peki črnega kruha, je razumeti mlinarsko pomožno osebje, pri čemur je seveda n. pr. mlinarski pomočnik lahko izučen v rokodelskem pekovskem obrtu.

Podlistek.

Ing. M. Savič:

Naša Industrija in obrt.

(15. nadaljevanje.)

Upravni ukrepi.

V svrhu napredka kulture in po- višanja vrednosti bombaža je treba prirediti v vsakem kraju tekmovanje in dati onim, ki dobijo najboljše uspehe v kultiviranju novih vrst n- grade in odlikovanja. Vlada mora na vse načine podpirati snovanje bom- bažnih predilnic tako, da bi novi kon- zument vzpodbudil producenta, da poveča produkcijo.

Gospodarska zboljšanja.

Pomanjkanje denarja je eden od glavnih vzrokov, ki ovirajo produ- centa, da bi v kultiviranju napredo- val, akoravno je zelo rentabilno. Bombaževa kultura zahteva večje stroške kakor druge in zato se mora večina kmetov obrniti na skopuha, ki ga pozneje oropa celega presežka bombaževе žetve. Vsled tega kmetje zapostavljajo bombaž in se raje pe- čavajo s cenejšimi kulturami. Da bi

Mlinar, ki hoče izvrševati peko črnega kruha kot postranski obrt, mora v zmislu razpisa avstr. trg. min. od 15. XII. 1884, št. 29.990 z. n. 3259 to prijaviti obrtnemu oblastvu.

Fr. Zelenik:

Iz žitne trgovine.

Vrste pšenice: 1. botanične.

Pšenica (Weizen, triticum, fru- mento, froment, wheat) pripada k družini trav (Gräser, Gramineen) in se goji v mnogih vrstah. Ker je bila znana le kultivirana pšenica, so mis- lili, da je divja pšenica izumrla in je ni več. Leta 1910 pa je našel bo- tanik dr. Ahronsohn divjo pšenico v Palestini in kakor so botaniki dog- nali, je to pramati kultivirane pše- nice. Dokazano je, da kultivirana pšenica ne podivja, tedaj od Ahron- sohna najdena pšenica ni kaka po- divjanka. Za divjo pšenico so se po- sebno zanimali Amerikanci in so ustanovili celo posebno društvo in kmetijo, kjer bi sgojili divjo pše- nico in jo križali z našimi kulturnimi vrstami. Kaka usoda je doletela to postajo med vojno, ne vem.

Za kmetovalca je važna le pšenica ozimna in jarina, čeravno je znana tudi večletna pirnica. Ozimna in jarina se deli A v pravo pšenico in B v piro ali polsko.

A) Prava pšenica obsega zopet štiri vrste, ki so:

1. Navadna pšenica (gemeiner Weizen, triticum sativum vulgare);
2. angleška (debelozrnata) ko- smatinka (englischer W., turgidum);
3. trdozrnata (banaška) pš., (Glas- Hart-Gersten-W., tr. durum);
4. Poljska (dolgozrnata) pš., (pol- nischer W., tr. polonicum).

Te vrste prave pšenice imajo zo- pet mnogo vrst. Samo od navadne pšenice jih je znanih kakih 15. Ne- katere bolj važne bomo navedli poz- neje.

B) Pira ali polka ima tudi več vrst, ki baje niso niti vse znane na- šemu kmetovalcu. Navedem le neka- tere:

1. navadna pira (echter Spelz, Dinkel, Fesen, »Kernen«, tr. spelta);
2. dvozrnata pira (Ehmer - Em- mre-griechischer Weizen, Amel- korn, tr. amyleum);
3. enozrnata pira (Einkorn, Pfer- dedinkel, tr. monococcum).

Te vrste so menda najbolj znane v južni Nemčiji in Švici. Tudi pira je ali ozimna ali jarina.

Že zgoraj smo omenili, da ima prava pšenica 4 vrste, ki se dele v mnogo vrst ali oblik; navadna pše- nica jih ima baje 15. Navedem jih le nekaj, ker so važnejše tudi za trgo- vino s pšenico.

a) Golica (Kolbenweizen, tr. sa- tivum vulg. mutivum) je ozimna brez res. Zrno je ali rjavo ali zlato- rumeno ali belo, jako dobre kakovosti, ki da lepo moko. Znano je naj- manj 6 podvrst golice.

b) Osinka-resnica (Grannenw., tr. sat. vul. aristatum) ima kratko, stis- njeno in vedno resasto klasje.

Imamo 6 podvrst osinke in sicer dve podvrsti jarine, tri ozimine in eno podvrsto, ki se lahko seje kot ozimna ali kot jarina.

Od ozimine navajam le Wester- waldsko pšenico (Fuchsweizen), ker se jako pogosto seje v južni Nemčiji, uspeva tudi na slabi zemlji in daje fino moko.

c) Gostoklasna osinka (Igelwei- zen, tr. v. erinaceum) ima kratke, narazen stoječe rese, kot pri ježu bodice. Zrno je kratko in debelo. Se seje kot ozimna ali jarina. Ne plega in se je ne prime z lahka rja. Ima močno slamo.

d) Gostoklasna golica (Bingel-Bi- ckelw., tr. v. compactum) ima kratko in debelo klasje brez res. Plevé so rjave ali bele barve. Golica z rjavo- barvastimi plevami je najboljša ja- rina ali uspeva le pod milim podneb- jem v dobri zemlji.

Angleška (debelozrnata) kosma- tinka ima tudi 9 podvrst. Eni teh pravijo Nemci Pyramidenweizen. — Svoje ime je dobila po govoric, da so njeno seme našli v piramidah. — Dognali so pozneje, da so špekula- tivni Arabci sveže pšenično zrno prodajali in trdili, da so ga našli v rokah mumij. Angleška pšenica daje večji pridelek, boljšo slamo in ne po- lega tako lahko kot navadna pšenica, ali moka ni kaj posebna in tudi se zrno težje izmlati.

Trdozrnata (banaška) pšenica se seje le kot jarina in ima jako dolge rese. Radi jo sejejo v Italiji, ker daje dobro moko za makaroni. Znanih je nekaj podvrst.

Poljska (dolgozrnata) pšenica ima značilno dolge pleve. Ima pa ta pšenica razna imena kakor: vlaška, egiptovska ali astrahanska. Nemci ji pravijo tudi Gommer, Švicarji Go- mas. Zrno je podobno naši rži. Moka je temna.

Pira ali polka ima tudi precej podvrst. Nekaj smo jih navedli zgo- raj. Piro gojijo posebno Nemci in ji dajejo prav različna imena.

Pri nas se seje najbolj navadna pšenica in menda sta najbolj razviti podvrsti golica in potem osinka. (Se nadaljuje.)

Kedaj bo plačala Ru- sija svoje dolgove?

V zadnjem času, osobito za čas genovske konference, so prinašali inozemski listi najrazličnejše števil- ke glede dolgov, katere je sklenila Rusija pred vojno. Po teh podatkih se ceni, da znašajo predvojni dolgovi Rusije približno 18—20 milijard zla- tih rubljev. V tej svoti predvojnih dolgov, tičijo velike postavke za stro- ške, katere so napravili zavezniki iz lastne inicijative, in od katerih so imeli koristi zavezniki, nikakor pa ne Rusija sama. Iz tega razloga ne

prizna Rusija teh dolgov, ter se bra- ni, da bi jih plačala. To svoje stališče pa utemeljuje ruski finančni mini- ster v spomenici, katero je vposlal kot odgovor na spomenico strokov- njakov iz Londona, približno tako: na podlagi podatkov ruskih ekono- mistov Varzara in Prokopoviča, so znašali ruski dohodki pred vojno v letu 1913 12 milijard zlatih rubljev in po statistiki ruskega premoženja iz leta 1920 ter po podatkih glede položaja industrije iz leta 1920 in 1921, bi znašali kosmati ruski dohod- ki približno 5 in pol milijard, a čisti dohodki po kalkulaciji optimistov, približno 4 milijarde zlatih rubljev. Vzemimo, da je Rusiji nemogoče iz- vršiti katerokoli izplačilo predvojnih dolgov prej, nego bo produkcija rus- ke industrije in poljedelstva dosegla predvojno višino, in skušajmo ugotovi- ti najkrajši termin, kedaj bo pro- duktivnost ruske industrije in kme- tijstva dosegla to višočino.

Državni dohodki Anglije, Franci- je in Rusije so se od leta 1893 do 1913 dvignili v sledeči meri: Anglija, od 273 rubljev na človeka, na 473 ali za 70 odstotkov; Francija, od 233 rubljev na človeka, na 355, ali za 52 odstotkov; Nemčija, od 184 na 292 ali za 58 odstotkov; Rusija, od 67 na 101, ali za 50 odstotkov. Ako vzame- mo, da bodo državni dohodki Rusije rastle v isti meri kakor je to bilo pred vojno, to je, da se dvignejo v 20 letih za 50 odstotkov in dvakratno v 35 le- tih, bomo našli, da bo treba približno 50 let, predno se doseže predvojno višino v svoti 101 rubljev. Tudi ako vzamemo, da se bo produktivnost Rusije povečala trikrat bolj hitro ne- go se je to vršilo v zapadnoevropskih državah pred vojno, bomo dosegli v prihodnjih 12 letih sledeče približne svote: V letu 1922 4 milijarde zlatih rubljev letnih dohodkov, v letu 1923 4.4 milijarde zlatih rubljev, v letu 1924 4.8, v letu 1925 5.1, v letu 1926 5.6, v letu 1927 6.1, v letu 1928 6.8, v letu 1929 7.5; v letu 1930 8.2, v letu 1931 9.1, v letu 1932 10.0; v letu 1933 11.0; v letu 1934 12.0 milijard zlatih rubljev. Ako se bodo tedaj ve- čali dohodki zelo naglo, bo zamogla doseči ruska produkcija komaj čez 12 let predvojni nivo. Toda pomisliti je, da se bo med tem časom pomno- žilo tudi prebivalstvo, zbog tega mo- ramo podaljšati rok na 15 let, da do- sežemo za vsakega prebivalca pred- vojni dohodek. Zavezniki zahtevajo, da se izplača prvi obrok že 1. novem- bra 1927. Po gori navedeni shemi, bo imela Rusija v letu 1927 za 6.1 mili- jard letnih dohodkov. Carska vlada je plačevala obresti in amortizacijo svojih dolgov približno 400 milijonov rubljev na leto, kar je znašalo za 3 do 4 odstotke vseh dohodkov, in za 12 odstotkov predvojne državne bi- lancee.

Kakor razvidno, stojijo zavezniki pred sledečo dilemo: ali se njih dol- gove ne bo moglo izplačati, ne glede

na leto 150 vagonov oluščene- ga riža.

V Demir Kapiji se pridela 15 va- gonov riža. V Bogomilih se pridela 2 vagona riža. Ta riž je rdečkaste barve in je slabši kot kočanski.

V Strumici se doseže letno okrog 75 vagonov riža. Strumiški riž uspe- va 15 dni bolj zgodaj, je pa nekoliko slabšeje kvalitete, kakor kočanski.

V Bački producirajo: V Pekli Pu- sti država na 360.17 ha; Ludvik Mah na 115.10 ha; vdova Jurija Krignera na 161.10 ha; v Despot Ivanu Jaša Leonhard na 23.02 ha; Šajrih Šik na 11.51 ha; v Vrbusu sladkorna tovar- na na 6.90 ha; delniška družba Fran- covega kanala na 3.46 ha; in Kolo- man Šnajder v Petrovem selu na 11.50 ha; torej vsega skupaj v Bački na 692.77 ha;

Gojenje riža pri nas.

V Pekli Pusti je vpeljana kultura riža od leta 1880 in se voda dobiva iz kanala kralja Petra. Vsak oral vr- že 15—33 stotov neoluščene- ga riža. Seje se 20. aprila in žanje 10. sep- tembra. Dve leti se seje riž, dve leti pa kuruza za povrstjo.

Luščenje se vrši v državnem mli-

nu v Malem Stapar, ki dnevno lu- šči 4000—5000 kg brušene- ga riža. — Od 100 kg neoluščene- ga riža se dobi 50—55 kg prvovrstne- ga luščenega riža, 6—8 lomljenega riža, 17—20 riževе moke in 20—23 kg luskin in prahu. Lomljeni riž se uporablja za ljudsko hrano, riževa moka za živin- sko krmo, pleve pa se uporabljajo za pakovanje stekla. Kar se kvalitete tiče je baški riž boljši kot inozemski, ker pri kuhanju ne razpade in je srednje debel. Vzdrževanje celega kanala kralja Petra bi se lahko razširila kultura riža. Investicija dela za en oral stane približno 5000 kron. Za katastralni oral se potrebuje okrog 75 kg semena. Obdelovanje orala stane 1585—1660 kron. Gojenje ka- kor tudi sušenje na solcu stane 300 kron na oral. Cena vode iz kanala kralja Petra znaša 15 kron, od Be- gejskega društva 45 kron, dalje se računa dvakratno oranje, brananje po vsakem oranju po 300 kron, se- janje po 100 kron, dvakratno pleve- nje 300 kron, košnja in odvoz 300 K, kar znaša skupaj 1660 kron stroškov na oral.

(Dalje prih.)

na dobro voljo sovjetske vlade, ali pa morajo zavezniški strokovnjaki računati, da se bo Rusiji posrečilo pomnožiti svojo produkcijo in razširiti svojo zunanjo trgovino za 40 do 50 kratno od predvojnih časov.

Dasi so v Rusiji vsi prepričani, da se bodo pod sovjetskim režimom razvijale produktivne sile bolj hitro nego je to bilo mogoče pod carsko vlado, in tudi bolj hitro nego v kapitalističnih državah pred vojno, izjavlja ruski minister v svoji spomenici, da ni mogoče upati, da bi se dohodki pomnožili v meri, kakor to predvidevajo angleški strokovnjaki v svojem memorandumu. Ako bi bila Rusija že tekom 5 let v stanu plačati to, kar želijo nje upniki, bi bil to čudež brez primera v svetovni zgodovini. Tekom prvih štirih ali petih let, bo povečanje produkcije brez dvoma zelo veliko, osobito se bo to opazilo glede poljedelstva, kjer ne bo za sedaj, razen uporabe večje množine delavnih sil za obdelovanje zemlje, potrebna investicija kapitalov. Tudi industrija bo prešla v prvih letih dovolj hitro iz stanja mrtvila in stagnacije v kateri se nahaja sedaj, k živahnemu obratovanju, za interesivno produkcijo bodo pa potem potrebne večje investicije. Ako bi Rusija bila tudi v stanu, da plača tekom 5 ali 6 let kak obrok zunanjih dolgov, bi bilo to edino mogoče odnoso onih posojil, katere se je investiralo za povečanje rezervnega kapitala ruskega poljedelstva in ruske industrije. Ta del dohodkov, katerega bi se moralo kapitalizirati v državi, bi se moglo potrositi za izplačilo obresti in za amortizacijo novih posojil. Rusija bo skrbela, da se poravnajo novi dolgovi z največjo točnostjo, kajti tudi najnavadnejši mužik bo uvidel, da so mu novi krediti potrebni za nadaljni obstoj, med tem, ko bi izplačilo starih dolgov državo popolnoma izčrpalo, ter občutno oviralo nje restavracijo. Tudi se v ruski spomenici povdarja, da država, ki ne izvaža kapitalov in ki nima dohodkov iz zunanjih investicij, ne more plačati svojih dolgov inozemstvu, kakor samo iz presežka izvoza nad uvozom, kar je pa za sedaj Rusiji nemogoče. Tudi ako bi se doseglo višino prejšnjih dohodkov, in bi izvoz presegel uvoz za 300 do 500 milijonov zlatih rubljev, bi vendar država ne bila v stanu, da izplača katerikoli stari dolg. Ruski finančni minister, oziroma auktorji ruske spomenice so prepričani, da se bo tekom 15 let investiralo v ruski industriji, v poljedelstvu in prometu za najmanj 8 ali 10 milijard tujega kapitala, in celi aktivum ruske bilance se bo moralo uporabiti za izplačilo obresti in amortizacije takih novih dolgov. Tudi so ruski finančniki mnenja, da zbog možnosti novih vojn, slabih letin in drugih okoliščin nikakor ni mogoče garantirati, da se bodo dohodki v predvideni meri res tudi povečali in zato bi bilo skrajno nevarno prevzeti odgovornost za izplačilo zahtevanih svot in to še v natanko določenih terminih.

Nemogoče je tudi približno ugotoviti, kedaj bo Rusija dovolj premožna, da bo zamogla brez vsake težkoče plačati letno par sto milijonov. Tudi ako bi se smatralo, da so zahteve zavezniških opravičene, ne bi moga Rusija — po mnenju ruskih strokovnjakov — poravnati nikakih starih dolgov. Toda v spomenici se povdarja, da Rusija starih dolgov ne prizna, kajti škode, katere so povzročile zavezniške intervencije v Rusiji, presegajo daleč svote, katere zahtevajo zavezniški od Rusov. Ako bi zavezniški zahtevali, da se Rusija zaveže plačati predvojne dolge, ter poravnati zahteve privatnikov, bi se moralo to izplačati iz sedanjih dohodkov države, ki znašajo 30 rubljev na prebivalca letno. Od teh 30 rubljev se uporablja polovica samo za nakup kruha, med tem, ko zahtevajo zavezniški strokovnjaki več nego peti del samo za izplačila upnikov carske vlade. —

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

II. ljubljanski veliki semenj je izdal pravkar prvo številko svojega »Vestnika«, ki se te dni razpošilja brezplačno vsem sejmiskemu uradu znanim naslovom. Ako bi kdo slučajno »Vestnika« ne prejel, naj to izvoli potom dopisnice javiti sejmiskemu uradu, ki mu bo takoj dragevolje poslal »Vestnik«, ki vsebuje poleg raznih informacij tudi aktualne članke in je okrašen z lepimi slikami. Ker je začelo prostora na starem sejmšču že primanjkovati opozarjamo vse one, ki so poslali neobvezne prijave in vse one, ki se nameravajo še prijaviti, naj čimprej vpošljejo prijavnice, ker se bo v doglednem času začelo z razdeljevanjem prostora. Domneva sejmiske uprave, da bo letos lanske sejmšče premajhno, se je potrdila. Zato je uprava pravočasno poskrbela za razširjenje in so se na novem delu sejmšča planacijska in kanalizacijska dela že pričela. Celo sejmšče bo letos obsegalo preko 50.000 kvadratnih metrov. Predpriprave so že v najlepšem teku in bo uprava zastavila vse sile, da bo velesjem sigurno ob določenem roku otvorjen. Pri tem pa naj upravo podpirajo vsi zainteresirani krogi na ta način, da se čimprej prijavijo. Kdor še nima prijavnice, naj jo takoj, kakor tudi vse informacije, zahteva od Urada ljubljanskega velesjema, Ljubljana, Gosposvetska cesta, Telefon int. 140.

Zunanja trgovina Madžarske v letu 1921. Soglasno podatkom objavljenim od madžarskega trgovinskega ministrstva, je znašala zunanja trgovina Madžarske v letu 1921 sledeče svote: Vrednost uvoza je znašala 43 milijard madžarskih kron a vrednost izvoza 22,3 milijarde. Potemtakem je bila trgovinska bilanca pasivna za 20,7 milijard madžarskih kron. —

Industrija.

Nove tovarne v Mariboru. Po preobratu se je začela industrija v Mariboru silno razvijati. Ustanovilo se je mnogo domačih podjetij, pa tudi iz inozemstva, večinoma iz Češkoslovaške se je priselilo mnogo tovarn, ki izdelujejo blago, katerega pri nas še nimamo. n. pr. tekstilno blago, kemikalije itd. Tvrška Kübal iz Češkoslovaške namestila v Melju zgraditi novo tovarno za izdelavo vodovodnih, plinarskih in drugih cevi ter je že prosila pri občini za potrebno stavbišče v izmeri 700 kvadratnih metrov. Novo tovarno tekstil gradi v Melju češka tvrdka Bedrieh Šonsky. To bo že tretja tovarna te vrste v Mariboru. S tem zopet pridobimo nova podjetja, ki jih dosedaj krvavo pogrešamo. V kratkem prinesemo zanimivo statistiko o razvoju industrije v Mariboru po preobratu.

Specijalni tehniški oddelek v Pragi je otvorila privilegirana trgovinska agencija kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Oddelek se bavi z izdelovanjem načrtov in proračunov za zgradbo tovarn za rekonstrukcijo tovarn in za dobavo vseh tehniških potrebščin.

Sladkorna industrija Severne Češke. Občni zbor severočeskkih sladkornih industrijcev je zahteval od vlade določitev delovnega časa na 12, namesto dosedanjih 8 ur, ker traja pridelovalna sezona le 3 do 6 tednov ter je letos za 15 odstotkov manj obsejanega sveta kot je bilo lani.

Kovinarski štrajk v Lombardiji. Pogajanja med delavci in podjetniki kovinske industrije so se razbija ter se je nad celo Lombardijo proglasil kovinarski štrajk.

Denarstvo.

Izvoz našega lesa v Francijo. Iz bivše avstro-ogrske monarhije se je izvozilo sledeče količine lesa:

1910:	19.305 ton ali 26.000 m ³ ;
1911:	14.304 ton ali 19.000 m ³ ;
1912:	13.301 ton ali 18.000 m ³ ;
1913:	14.554 ton ali 19.000 m ³ .

Za leta od 1914 in 1919 ni nobene statistike, toda s početkom leta 1920 se je začelo znova voditi točno statistiko, ki kaže:

1920:	5063 ton ali približno 6700 m ³ ;
1921:	3908 ton ali približno 5200 m ³ .

Evropski dolgovi Ameriki. Soglasno referatu ameriškega finančnega ministra Melona ki je bil razglašen koncem

leta 1921 je bila Evropa dolžna Ameriki 10.141 milijonov dolarjev in to v milijonih dolarjev: Angleška 4166; Francija 3350; Italija 1648; Belgija 375; Rusija 192; Poljska 135; Čehoslovaška 91; Jugoslavija 51; Rumunija 36; Avstrija 24; Grška 15; Estonija 13; Armennija 11; Kuba 9; Finska 8; Libija 5; Litvanija 4 in Ogrska 1. —

Carina.

Stavba carinarnice v Gornji Radgoni. Ministrski svet je odobril za stavbo carinarnice v Gornji Radgoni 160.000 dinarjev.

Kmetijstvo.

Tri nove kmetijske šole se ustanove še letos v Sloveniji, ena na Gorenjskem, ena v Prekmurju in ena srednja v Mariboru.

Hmelj.

IV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Vključ ugodnemu vremenu se stanje hm. nasadov ni bistveno spremenilo in se še vedno lahko označi kot dobro če tudi neenako. Od našega zadnjega poročila ni deževalo in zjutranja temperatura je znašala povprečno nekoliko več kakor 8° R — kar rastlini ni bilo v korist. V posameznih krajih zahodnega ozemlja se je prikazal tudi bolhač kateri pa ni povzročil posebne škode. Nekoliko mokrote in tople noči bi kaj ugodno vplivale na razvoj hmeljske rastline.

Zatec, Č. S. R., dne 27. V. 1922. Minuli teden smo imeli prav lepo, poletno vreme in tople noči. Včeraj je bilo nekoliko deža, kateri je pa le nekaterim krajem prinesel zaželjeno mokroto, večina krajev je pa ostala brez nje. V rano obrezanih nasadih je rastlina popolnoma zdrava in že 2—3 m visoka, krepka in brez vsakega mrčesa. Precejšnji del po bolhaču ogroženega okoliša se je toliko popravil, da se poganjki že privezujejo na žico, med tem ko je ena tretjina vse s hmeljem zasejane ploskve tako močno popadena po bolhaču, da je videti gola; v takih nasadih tudi rastlina ne bo kaj posebno obrodila. V mnogih krajih se je prikazal tudi hmeljski keber in ogreci, katere škodljivca glodata hm. koreniko in tako slabita rastlino. Povprečno se mora reči, da je stanje zelo neenako; dasi se je nekoliko zboljšalo, je vendar še nezadovoljivo. Bolhača bi pregnale le izdatne padavine. Kupčija je zopet precej oživela in je hmelj napredoval ne le glede kakovosti, ampak tudi v ceni in sicer za 100—200 č. K. pri 50 kg. — Češki hmeljarji ne silijo več k prodaji, ker se nadejajo še boljših cen. Konečno razpoloženje in cene so čvrste. — Zveza hmeljarskih društev.

Promet.

Povišanje železniških tarif za 50 odstotkov. V ministrstvu za promet je bilo končno veljavno sklenjeno da se s 1. julijem povišajo vse železniške tarife za 50%.

Prometne omejitve. Radi prenapolnjenja postaje Soštanj-Topolšica s tovarnimi pošilkami se s takojšnjo veljavnostjo do nadaljnjega ukine sprejemanje in odpošiljanje kostonjega lesa za tovarno Woschnagg v postajo Soštanj-Topolšica. Že sprejete pošiljke naj iztečejo.

Nove poštne znamke. Ministrstvo za pošto in brzojav pripravljajo izdajo novih poštних znamk. Načrte za nove znamke bodo izdelali naši domači umetniki.

Prva sovjetska ladja na Angleškem. V Anglijo je prišla te dni prva sovjetska ladja »Karl Marks« z 2700 tonami lesa. To je prva ladja, k je priplula v Anglijo pod sovjetsko zastavo.

Nove lokomotive v Italiji. Uprava italijanskih železnic je izročila napravo 475 lokomotiv za parni in 82 lokomotiv za električni pogon. S tem pa še ni, za dočeno tekočim potrebam, temveč se zahteva še nadaljnjih 450 milijonov lir za nove lokomotive.

Iz naših organizacij.

Občni zbor gremija trgovcev za pol. okraj Logatec se vrši dne 11. junija t. j. v nedeljo ob pol 3. uri popoldan v hotelu Kramer v Dol. Logatcu z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo načelnika. 2. Računske sklep za leto 1921.

3. Določitev doklade za leto 1922. 4. Sprememba pravil. 5. Raznosterosti. Občni zbor v Cerknici je dne 15. III. 1922 določil doklado, toda ker so nastali novi poviški, je potreba že sprejet proračun pregledati in istega na novo zagotoviti. Udeležba je dolžnost vsakega trgovca! V slučaju nesklepčnosti, je eno uro kasneje občni zbor ob vsakem številu članov.

Dobava, prodaja.

Dobava mesa. Pismene neposredne pogodbe glede dobave mesa za čas od 1. julija do konca septembra 1922, ki bi se imele skleniti 8. junija t. l. pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri komandah vojnega okruha v Celju in Mariboru ter pri komandah mesta v Ptuj in Slovenski Bistrici, se bodo sklepale istotam 13. junija t. l.

Dobava kruha. Pismena neposredna pogodba dne 7. junija t. l. ob 10. uri dopoldne pri Komandi mesta v Slovenski Bistrici, ki bi se imela skleniti za pečenje kruha iz državne moke za potrebo garnizije Slovenske Bistrice, se bo sklenila istotam 12. junija t. l.

Razno.

Oddaja poljskih železnic v zakup. Poljski finančni minister Mihalski je napovedal da bo vlada predložila zakonski predlog o oddaji poljskih državnih železnic radi naraščajočega deficita vsled uradniških zahtev.

Izšla je knjiga: Ivan Lapajne »Jugoslavanski posojilničar in zadruget«, drugi popravljeni in pomnoženi natis »Slovenskega posojilničarja«. Knjiga sestoji iz treh delov, in sicer teoretičnega, praktičnega dela in dodatka. Založil jo je pisatelj, tiskala pa brata Rumpret v Krškem. Cena je 20 Din., oziroma 18 Din. Priporočamo jo vsem p. n. naročnikom. Naročila sprejme Iv. Lapajne, šolski ravnatelj v pokoju in predsednik »Okrajne posojilnice« v Krškem.

Na dan poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra, t. j. dne 8. junija bodo, kakor poroča tiskovni referat pokrajinske uprave, vsi državni uradi zaprti.

V spomin na kraljevo poroko je izdelala novo ustanovljena tvrdka »Icarus«, izdelovalnica letalih igrač in drugih novosti v Ljubljani-Šiški relief Kralja Aleksandra s kraljico Marijo. Izdelan je s kartona, z brončanim pročeljem v ovalni obliki v premeru 21×16,5 cm in je primeren kot stenski okrasek.

Češko investicijsko posojilo. Minister Haberman je napovedal v parlamentu, da se bo v kratkem zaključilo novo investicijsko posojilo.

Pridelovanje tobaka v Avstriji. Avstrijska monopolna uprava je sporočila zvezi trafikantov, da je sicer sajenje tobaka slej kot prej prepovedano, vendar se molče trpi. Proti temu, da bi država prevzela pridelovanje tobaka pa govori več vzrokov.

Pomanjkanje sladkorja v Budimpešti. Ker se nameravajo sladkorne cene povišati, zato je pričelo v Budimpešti zadnje dni primanjkovati sladkorja. Vlada namerava odpraviti uvozno carino na inozemski sladkor, da odpo more pomanjkanju.

10 urni delavnik v Švici. Dosedanji 8 urni delavnik je prinesel tudi v Švici gospodarsko krizo, zaraditega je obrtna zveza na izrednem kongresu zahtevala znatno zvišanje delovnih ur. Na predlog vlade so se zedinili za 10 urni delovnik.

Podvojitve železniških tarif v Avstriji. S 1. ali najpozneje s 15. julijem se zvišajo železniške tarife v Avstriji za dvojno dosedanje višino.

Reekspedicija žitnih pridelkov. Soglasno okrožnici italijanskega finančnega ministra imajo carinarnice pravico dovoljevati v lastnem delokrogu reekspedicijo v inozemstvo žitnih pridelkov uvoženih iz inozemstva v tržaška javna skladišča (Magazini generali).

Zakaj pada nemška marka. Novčanična cirkulacija nemške državne banke je iznašala pred vojno (31. julija 1913) 2 milijardi 909 milijonov mark. Danes pa dosega novčanična cirkulacija na Nemškem 142 milijard mark (6. maja). Nje porast za časa zadnjih mesecev se je vršil sledeče: 15. marca 1922 je znašala novčanična cirkulacija

122 milijard, 31. marca 130 milijard, 15. aprila 134 milijard, 29. aprila 140 milijard, 6. maja 142 milijard. Danes velja 100 mark 23. dinarjev, pred 1 letom je veljalo 100 mark dvakrat več, a pred dvema leti trikrat več (72 dinarjev).

Brezposelnost v Italiji. V mesecu aprilu je znašalo točno število brezposelnih v Italiji 498.606 (102.109 moških in 96.497 ženskih). Dne 1. maja je delalo ob skrajšanem času 25.699 delavcev. Od meseca marca je padlo število brezposelnih na 70.000 in to zbog sezone poljskih delavcev. To število bi se še več zmanjšalo, ako ne bi kovinarske industrije odpustile na novo večje število delavcev (Fiat 1500, S. Giorgio 700, Scat i. dr.)

Stavke v Karpatski Rusiji. Delavci skoro vseh strokovnih skupin v Karpatski Rusiji so proglasili 24 urno protestno stavko radi brezposelnosti in ker so jim delodajalci zmanjšali mezde.

Tržna poročila.

Vinski trg. V Franciji so cene vinu stalne. V Bordeauxu se plačuje za črno vino 1150 do 1200 frankov. Letina obeta biti dobra. V Nemčiji vlada zadnje dni v vinski trgovini stagnacija. V Avstriji so cene vinu čvrste, toda trgovina je precej slaba, ker vsled slabe valute vinogradniki nočejo razprodajati svojih zalog. Vina letnika 1918 in 1916 6 do 7 odstotno, se prodajajo po 500—600 n. a. K liter, letošnje pa 1000—1200 n. a. K liter. Vinogradi kažejo dobro. Na Ogrskem se je živahnost v trgovini z vinom zadnje dni nekoliko polegla. Največ se eksportira vina v Avstrijo, Švico, Češkoslovaško in Nemčijo. Nekoliko tudi v Italijo in Francijo. Vilanec 12—14 odstotni se plačuje po 45.50—55 o. K liter. Letina obeta biti dobra. — V Rumuniji je trgovina z vinom slaba. Boljših vin ni. Vina 8—9 odstotna se prodajajo po 5 lejev liter.

Tovarna lesenih žeblicev

„ZORA“ d. z. o. z.
Črnomelj

nudi najboljše **lesene žeblice** za čevljarje.

Izdelani so po najnovejšem Amerikanskem načinu ter so neprekosljive vrednosti.

Nabirajte pri vsaki priliki za „TRGOVSKI DOM“!
Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana“
Gradišča 17.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne
kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd.
dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana.
Pred Ljubljano 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Za daljno prodajo
Diana, francosko žganje.
Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah pri tvrdki FRANC GULDA v Mariboru.

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna
Centrala: Ponteba.
Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)
Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
Oprema vsake vrste blaga.
Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.
Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leta 1896

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usuja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usuja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 30.

Laški
BENCIN
ima trajno po najnižjih cenah na razpolago
Družba ZORA
skladišče Balkan.

Najboljši škrlj jugoslovanskega proizvoda „SALONIT“

zdelan iz znanega cementa znamke **Salona** od tvrdke **Split**, dion. društvo za cement portland. Najboljše in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.

Glavna zaloga; **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezalk. pijače:

Malinova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladčice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sokl:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » » » Oranžni » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča;

Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis a-vis Belg. voj.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, kolonialno blago in vsakovrstno žganje.

— Zahtevajte cenike! —

Tel. št. 261 in 413. - Brzojavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. - Rezervni zakladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka
LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzojavi: Hedžet

Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko
Hedžet & Koritnik - Ljubljana
Franciškanova ulica 4